

Noen refleksjoner om forskningsetikk fra Forskerutdanningskonferansen 2023

Temaer

- Ingierd - "Veilederrollen"
- Haugen - "Publiseringsetikk"
- Brinchmann - "Veiledningsetikk"
- Fosslund - "Veilederopplæring og institusjonelt ansvar"
- Myhren - "Personverntjenester for forskning"
- Somby - "HVL sitt ansvar ved forskning på og med mennesker"
- Østensen - "Opprettelse av intern etisk komité ved BI"
- Sollihagen Hauge - "Oppfølging Riksrevisjonens rapport"
- Hoffmann - "Research Integrity Attitudes and Behaviors are Difficult to alter"
- Somby - "På vei mot en god praksis for forskningsintegritet"
- Simonsen/Solli - "Fusk i opplæringsdelen"
- Bjørke - "Regulering av rettar og plikter for doktorgradskandidatar"

Refleksjoner

- Hvorfor er det (bare) administrasjonen som er her?
 - Er forskningsetikken deres ansvar?
 - Formaliteter og rutiner
 - Bevissthet om og fokus på etiske problemstillinger
- Hva er kulturen for forskningsetikk ved IFI (og MN)?
- Hva slags rollemodeller er våre ph.d.-veiledere?

Hvorfor ikke bruke tid på forskningsetikk?

- Det er ikke relevant
 - Min forskning reiser ikke etiske problemstillinger og jeg/vi jukser jo ikke
 - Jeg trenger ikke å forsvare min forskning ut fra etikken
- Etikk er en hemsko og hindrer den frie akademiske forskning
 - «Føre-var-prinsippet kan hindre at vi får kunnskapen vi trenger ved neste pandemi»
- Det er privat
 - Vitenskapelig ansatte har ansvar for egen redelighet
 - Og ph.d.-kandidatene tar jo MNSES9100
- Jeg er ikke professor i filosofi
 - Det er et lovverk som er meget omfattende å sette seg inn
 - Retningslinjer, normer, lover og regler som gjelder for UiO er spredt og uoversiktlig

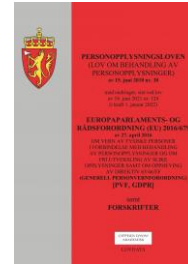

Hvorfor bruke tid på forskningsetikk?

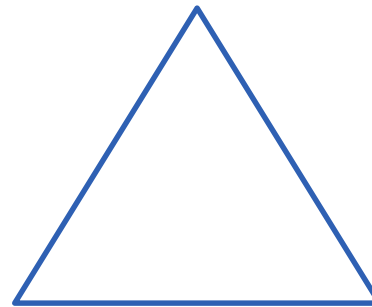
- Forskningsetikk er ikke så vanskelig (selv om etiske dilemmaer kan være 'umulige')
- Vitenskapelig ansatte er rollemodeller for ph.d.-kandidatene
 - Fokuset vi har og tiden vi bruker på forskningsetikk
 - Hvordan vi håndterer mulige brudd på forskningsetiske normer
- UiOs kvalitetssystem
 - «Vi rapporterer lite oppover og delegerer ansvar nedover»
 - «Forskning foregår under betydelig grad av frihet og tillit og innebærer dermed også en betydelig grad av personlig ansvar for den enkelte forsker. Det er den enkelte forskers selvstendige ansvar å gjennomføre sin forskning i samsvar med anerkjente vitenskapelige og forskningsetiske normer. *Dette krever en høy grad av bevissthet om etiske aspekter ved forskningen. Etisk selvregulering er en forutsetning for samfunnets tillit til forskningen og dens resultater.*» [Forarbeidene til forskningsetikkloven]

Det forskningsetiske triangel

Mennesker og dyr vi forsker på
(person- og dyrevern)

Forskningen som prosess
(forskingsintegritet)

Forskningens konsekvenser
(samfunnsansvar)

The Vancouver Convention

UiOs Standard for Research Integrity

UiO : HISP Centre
University of Oslo

Hva gjør vi på IFI

- Spørsmål om etikk som en del av «induction conversation»
- Etske refleksjoner i malen for prosjektbeskrivelse i opptakssøknadene
- Lagt ut litt info om forskningsetikk på [ph.d.-utvalgets nettsider](#)
- Opplæring av nyansatte 1. amanuenser

- Et kurs i forskningsintegritet ved UiO er under utarbeidelse

